

class. S.Y. B.com.

Sem-III.

2022-2023

**Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D.G.Tatkare Arts and Commerce College, Tala, Raigad.**

ATKT ACC

SYBCOM

11/10/2022

Note: a) All questions are compulsory. b) Right hand numbers show marks.

100 Marks

Q. 1. a) Match the following.

10

Group A	Group B
1. Premium payable on redemption of debentures	Capital Profit
2. Premium on Issue of Debentures	Bonus
3. If pref.shares redeemed partly out of new issue at par	IPO
4. If pref.shares redeemed entirely out of profits	Capital Loss
5. Debenture Redemption Reserve Account	Right Issue
6. Pre-incorporation expenditure	CRR= Nominal Value of Pref. Shares Redeemed
7. Post-incorporation expenditure	CRR= Price at which Pref. Shares Redeemed
8. Fresh issue of shares to existing shareholders in proportion to the shares held by them	Interest on Debentures
9. Fresh issue of shares by making an offer, inviting the public in general to subscribe to shares	S.71 (4) of the Companies Act,2013
10. Balance of Debenture Redemption Reserve Account after redemption	S.81 of the Companies Act,2013 Interest to Vendor

b) State True or false

10

- 1) Partly- paid up shares can be converted into stock by the company.
- 2) Dividend equalisation reserve can be used as divisible profits while redeeming preference shares.
- 3) Debentures can be redeemed by payment in lumpsum at the end of a specified period.
- 4) Loss prior to incorporation is charged to profit and loss account.
- 5) Preliminary expenses must be apportioned on time basis to the pre-incorporation and post-incorporation periods.
- 6) Redemption of redeemable preference shares can be made only out of the proceeds of fresh issue of equity shares.
- 7) A debenture holder is an owner of the company.
- 8) For ascertaining pre-incorporation profits, administration expenses are apportioned in the Sales Ratio.
- 9) Right shares mean the shares which are offered by a company to the existing shareholders.
- 10) Redeemable pref. shares can be issued if authorised by the Articles of Association of the company.

Q.2 From the following Ledger balances of Nirav LTD, prepare the Balance Sheet of the 15 Company as on 31stMarh 2019 as per schedule III of the Companies Act :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Plant and Machinery	6,00,000	Land and Building	10,00,000
8% Debentures	8,00,000	Public Deposit	5,00,000
Employee Provident Fund	1,30,000	Provision for Taxation	1,80,000
Securities Premium	80,000	Bank	5,00,000
Cash at Bank	34,000	Bills Receivable	2,40,000
Equity Shares	12,00,000	Brokerage on Issue of Shares	1,10,000
Sundry Creditors	1,16,000	Bank Overdraft	1,50,000
Loan to Manager	70,000	Security Deposit	1,24,000
Deposits with ICICI Bank(5 years)	1,98,000	Trade marks	1,80,000
Prepaid Insurance	1,00,000		

Note: 24,000 fully paid Equity shares of Rs. 100 each Rs.50 called up.

OR

Q.2 PQR Co. Limited was registered with share capital of Rs.50,00,000 in Rs. 10 shares. The company acquired the business of ABC Co. for Rs.15,00,000 payable as to Rs. 12,00,000 in fully paid shares and balance in cash. The directors also decided to issue 10,000 shares credited as fully paid up to the promoters for their services. 2,00,000 shares were issued for cash and were taken up by public and fully paid for M/s PQR were the underwriters of the whole issue. Their underwriting commission @ 5 % of the issue price was agreed to be satisfied by issue of shares. Show the Journal Entries and the Balance Sheet.

Q.3 A limited company issues Rs.1000, 15% ,5000 1st Mortgage debentures on which the 15

amount payable is Rs. 200 on application, Rs.300 on allotment and balance on first call. In addition the company offers 1000 -12% , 2nd mortgage debentures of Rs. 1000 each and the entire money is payable at time. In case of second mortgage debentures the company received applications for 1200 debentures. The directors made pro-rata allotment and excess money refunded. Pass Journal entries including those for cash transactions.

OR

Q.3 On April 1, 2021 Rahul Shah and Co. Ltd issued 1, 00, 000 7% debenture of Rs.100 each at a discount of 4 % redeemable after 5 years at a premium of 6%. Record necessary Journal entries for issue of debenture and writing off loss on issue of debenture account. Also prepare loss on issue of debenture account.

The company decided to redeem these preference shares at par by the issue of sufficient number of equity shares of Rs.10 each fully paid up at par. A company issued 75,000, 8% Debentures of Rs.50 each. Record necessary journal entries.

OR

Q.4 Following is the Balance Sheet of Pratibha Ltd. As on 31st March, 2019:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
30,000 equity share of Rs.10 each	3,00,000	Land and Building	12,00,000
15,000 ,9% Preference Shares of Rs.100 each	15,00,000	Plant and Machinery	12,00,000
Profit and Loss Account		Investments	6,00,000
Debtore Redemption Reserve	12,00,000	Stock	1,80,000
10% Debentures	2,00,000	Debtors	2,20,000
Sundry Creditors	2,00,000	Bank Balance	7,70,000
Bills Payable	7,10,000		
	60,000		
	41,70,000		41,70,000

On the above date, Preference Shares are redeemable at a premium of 10 %. For this purpose, company sold off investment for Rs. 6,50,000. Subsequently, it is issued 40,000 equity shares of Rs. 10 each at a premium of 10 %. At the end, the company redeemed all the preference shares, as decided. The company also redeemed their 10% debenture at par.

Q.5. Dipti Ltd. was incorporated on 1st August, 2016 to take over a running partnership business with effect from 1st April 2016. Following are the details of income and expenses for the year ended 31st March 2017:

Particulars	Rs.	Rs.
Gross Profits		19,20,000
Less: Expenses		
Directors Fees	98,000	
Rent	1,71,000	
Bad Debts	24,000	
Salaries	3,66,000	
Interest on Debentures	48,000	
Depreciation	1,32,000	
Preliminary Expenses written off	84,000	
General Expenses	98,400	
Commission on sale	72,000	
Printing and Stationery	1,86,000	
Advertisement Expenses	2,41,000	
Audit Fees	1,17,200	
Carriage Outward	1,45,600	
Electricity Charges	88,800	
Insurance Premium	48,000	19,20,000
Net Profit		Nil

Additional Information:

- Rent is paid on the basis of floor space occupied. Floor space occupied was doubled in the post incorporation period.
- Sales for each month of December, 2016 to March, 2017 were double the monthly sales of April 2016 to November 2016.

- c) Audit fees is for the entire year.
 d) Bad Debts Rs.1000 were in respect of sales effected two years ago.
 e) Mrs.Dipti was working partner in the firm entitled to a remuneration @ Rs.24,000 per month. For 1st August 2016, he was made the Managing Director of the company and was entitled to a salary @ Rs.30,000 per month. The remaining salary is to two clerks employed during the period from 1st July, 2016 to 30th Nov, 2016. Prepare a statement showing profits for the per and post incorporation period separately.

OR

Q.5 Vijay and Sujay working in partnership, registered a joint stock company under the name of Superstar Ltd. On May 31st May 2018 to take over their existing business. The summarised Profit and Loss A/C are given by Superstar Ltd. for the year ending 31st March, 2018 as under:

Profit and Loss A/C for the year ending March 31st, 2018

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Salary	1,44,000	By Gross Profit	4,50,000
To Interest on Debenture	36,000		
To Sales Commission	18,000		
To Bad Debts	49,000		
To Depreciation	19,250		
To Rent	38,400		
To Audit Fees	12,000		
To Net Profit	1,33,350		
	4,50,000		4,50,000

Prepare a statement showing allocation of expenses and calculation of pre-incorporation and post-incorporation profits after considering the following information:

- GP ratio was constant throughout the year.
- Depreciation includes Rs.1250 for assets acquired in post incorporation period.
- Bad Debts recovered amounting to Rs.14,000 for a sale made in 2014-16 has been deducted from bad debts mentioned above.
- Total sales were Rs.18,00,000 of which Rs.6,00,000 were for April to September.
- Superstar Ltd. Had to occupy addition space from 1st Oct 2020 for which rent was Rs.2400 per month.
- Audit fees are for audit under the Companies Act.

Q.6 Short Note (Any 4)

20

1) Difference between Pre-Incorporation and Post-Incorporation

2) Types of Debentures

3) Pro-rata allotment of Shares

4) ESCROW Account

5) Redemption out of Profit

6) Divisible Profits

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ATKT ऑक्टोबर 2022

सत्र - IV

वर्ग - S. Y. B. Com.

विषय - C. P. - II

गुण - 100

वेळ - 3 तास

दिनांक - 13 / 10 / 2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- Q. No. 1 : A) योग्य पर्यायचे निवड करून रिकाम्या जागा पूर्ण करा. (कोणत्याही 10) (10)
1. सतत प्रक्रिया उत्पादन पद्धतीमध्ये -----प्रकारचे वस्तू उत्पादन केले जाते.
(विविध, एकच, मर्यादित)
  2. उत्पादन नियोजन प्रक्रियेत मार्गनिर्धारणानंतर----- चा अवलंब करावा लागतो.
(कार्य वेळापत्रक, कार्य प्रारंभ आदेश, पाठपुरावा)
  3. सामग्री नियंत्रण पद्धतीमध्ये ----- साठ्याची पातळी विशिष्ट कालावधीनंतर मोजली जाते.
(निरंतर, कालिक, सामान्य)
  4. -----म्हणजे औद्योगिक व्यवस्थापनाचे असे तंत्र व तंत्राचा समूह की ज्याच्या साहाय्याने एकसारख्या व मान्य होणाऱ्या गुणांच्या वस्तूंची निर्मिती करणे होय.
(गुणवत्ता नियंत्रण, उत्पादन नियंत्रण, सामग्री नियंत्रण)
  5. आंतरराष्ट्रीय दर्जा संघटन आयएसओ ही संस्था ----- देशात आहे.
(इंग्लंड, यु. एस. ए. , स्वित्झर्लंड)
  6. सांख्यिकीय गुणवत्ता नियंत्रण संकल्पना सर्वप्रथम यांनी मांडली.
(वॉल्टर शी हार्ट, डॉ. डेमिंग , डॉ. मास्लो)
  7. -----भाग बाजार हा भारतातील सर्वात जुना आहे.
(अहमदाबाद, चेन्नई, मुंबई)
  8. सेबीमार्फत ----- चे हितसंबंध रक्षण केले जाते.
(भांडवलदार, गुंतवणूकदार, ठेवीदार)

9. सेबी ही ----- च्या नियंत्रणाखाली कार्य करते.
(राज्य सरकार, भाग बाजार, वित्त मंत्रालय)
10. सूक्ष्म वित्ताद्वारे बचत गटांची संकल्पना ----- यांनी सुरू केली.
(डॉ. अब्दुल कलाम, डॉ. मोहम्मद युनूस, डॉ. मोहम्मद अन्सारी)
11. वस्तू विनिमय केंद्रे ह्या ----- स्वरूपाच्या बाजारपेठा आहेत.
(असंघटित, संघटित, ग्रामीण)
12. ----- करारामध्ये खरेदीदार किंवा विक्रेता एखादी मालमत्ता भविष्यकाळात आजच्या ठरलेल्या किमतीत खरेदी किंवा विक्री करतो.
(भविष्यकालीन, रोखीच्या, पर्याय)

B) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही 10)

(10)

1. मार्ग निर्धारणात उत्पादनाची व प्रक्रियांची क्रमवारी ठरविली जाते.
2. उत्पादन योजनेनुसार उत्पादनाची प्रक्रिया पार पडत आहे किंवा नाही हे पाहणे म्हणजे पाठपुरावा होय.
3. सामग्री नियंत्रणाद्वारे फक्त कच्च्या मालाचे नियंत्रण केले जाते.
4. Caizen तंत्र मसाकी इमाई यांनी लोकप्रिय केले.
5. सिक्स सिग्मा हे एक गुणवत्ता नियंत्रणाचे तंत्र आहे.
6. आय. एस. ओ मानांकन मिळविणे हे बंधनकारक नसून पूर्णतः ऐच्छिक स्वरूपाचे आहे.
7. भाग बाजारातील दलालांना सेबीकडे नोंदणी करण्याची आवश्यकता नसते.
8. सामान्य भागाचे व्यवहार फक्त अमूर्तिकरण पद्धतीने होतात.
9. सरकारी प्रतिभूतीच्या बाजारात चीट फंडाचे व्यवहार केले जाते.
10. स्टार्ट कंपनीला बँका भांडवल पुरवठा करित नाही.
11. म्युच्युअल फंडामधील गुंतवणूक फक्त भागामध्येच केली जाते.
12. सूक्ष्म वित्ताद्वारे मोठ्या उद्योगांना कर्ज पुरवठा केला जातो.

Q. No. 2 : खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)

(15)

1. उत्पादन पद्धतीचे प्रकार लिहा.
2. उत्पादन व्यवस्थापन म्हणजे काय? त्याची उद्दिष्टे सांगा.
3. सामग्री नियंत्रण म्हणजे काय? त्याची उद्दिष्टे विशद करा.

Q. No. 3 : खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)

(15)

1. गुणवत्ता व्यवस्थापन ह्या संज्ञेचा चा अर्थ सांगून त्याची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.
2. गुणवत्ता खर्च ह्या संज्ञेचा अर्थ स्पष्ट करून त्याचे विविध प्रकार सांगा.
3. सेवा गुणवत्ता वाढीचे विविध उपाय सांगा.

Q. No. 4 : खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)

(15)

1. वित्तीय बाजार म्हणजे काय? वित्तीय बाजाराची रचना स्पष्ट करा.
2. प्राथमिक बाजारपेठ दुय्यम बाजार पेठ यातील फरक स्पष्ट करा.
3. सेबी ह्या संस्थेचा अर्थ स्पष्ट करून तिची कार्ये सांगा.

Q. No. 5 : खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)

(15)

1. परस्पर निधीचे फायदे व मर्यादांची चर्चा करा.
2. परस्परनिधी वाढीस जबाबदार घटकांचे विश्लेषण करा.
3. वस्तू विनिमय बाजारपेठांचे प्रकार स्पष्ट करा

Q. No. 6 : टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

(20)

1. पद्धतशीर गुंतवणूक योजना
2. स्टार्ट अप
3. बचत गच्च गटाची भूमिका
4. सेबी
5. सिक्स सिग्मा
6. अ ब क विश्लेषण

SYBCOM

DGTA&CC

FCSEMIII

REG

Marks-75

प्रश्न क्र.०१ (अ) आपण तयार केलेला प्रकल्प या विषयावर भाष्य करा. (15)

(ब) मानवी जीवनामध्ये चांगले संबंध कशा तऱ्हेने/ पद्धतीने प्रस्थापित करता येतील या विषयी आपले विचार मांडा.

प्रश्न क्र.०२ (अ) मानवी हक्कांचे उल्लंघन म्हणजे काय?, (15)

त्यांचे प्रकार व त्या वरील उपाय लिहा

किंवा

(ब) मानवी हक्क आयोग या विषयी सविस्तर लिहा

प्रश्न क्र.०३ (अ) पर्यावरण म्हणजे काय? पर्यावरणाच्या अवनतीची कारणे लिहा (15)

किंवा

(ब) विज्ञान व तंत्रज्ञान यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.०४ (अ) श्रवण क्रियेचे महत्व अधोरेखित करून त्या मधील अडथळे (15)

व उपाययोजना स्पष्ट करा

किंवा

(ब) सादरीकरण कौशल्य या विषयी माहिती लिहा.

प्रश्न क्र.०५ (अ) Resume / Bio-data तयार करा व त्याचे महत्व लिहा (15)

किंवा

(ब) मुलाखतीला जाण्यापुर्वीची तयारी व मुलाखती विषयी मार्गदर्शन या वर सविस्तर लिहा.

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ऑक्टोबर 2022

सत्र - IV

गुण - 100

वर्ग - S. Y. B. Com.

वेळ - 3 तास

विषय - Auditing / लेखा परिक्षण

दिनांक - 12 / 10 / 2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q. No. 1 : A) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही 10)

(10)

1. हिशोब तपासणी पद्धतशीरपणे नियोजन केले पाहिजे.
2. हिशोबपासनीस रक्षक असतो भक्षक नव्हे.
3. हिशोब तपासणी वस्तुनिष्ठपणे राबवली जाते.
4. हिशोब तपासणीस लबाडी शोधण्याचा अधिकार असतो.
5. हिशोब तपासणी कार्यक्रम हा लेखीच असला पाहिजे.
6. हिशोब तपासणीची खोली हा भाग चाचणी तपासणी असतो.
7. हिशोब तपासणी नोंदवही हिशोब तपासणीस ठेवतो.
8. चाचणी तपासणी ही यांत्रिक पद्धती आहे.
9. नियमित तपासणीमुळे वेळ वाचतो.
10. अंतर्गत हिशोब तपासणीसणी संघटनेतील कर्मचारी करतात.
11. प्रमाणाक म्हणजे लेखा पुस्तकात लिहिलेल्या नोंदीचा पुरावा होय.
12. प्रमाणातच सत्यापनाचा समावेश असतो.

B) जोड्या लावा. (कोणत्याही 10)

(10)

अ

ब

1. माहितीचे मार्ग.
2. हिशोब तपासणी घटना पत्रक
3. बँक जुडवणी पत्रक
4. हिशोब तपासणी नोंदवही
5. गुणवत्ता तपासणी
6. अंतर्गत नियंत्रण
7. प्रमाणन
8. वेतन
9. प्रमाणाक
10. सत्यापन
11. मूल्यांकन
12. संभाव्य देयता

- अशिलाच्या व्यवसायाची महत्त्वपूर्ण माहितीचा तपशील
- हिशोब तपासणी कामकाज पत्रे
- भविष्यात संदर्भासाठी उपयोगी
- AAS-8 प्रमाणे
- नियंत्रणाची सखोल पद्धती
- अंतर्गत नियंत्रणातील टप्पा
- तळतीप म्हणून उल्लेख
- व्यवसायाची आर्थिक स्थितीजाणून घेणे
- मालमत्ता / देयताची मालकी व ताबा
- नोंदणीचा पुरावा
- वेतन रजिस्टर
- दस्तऐवजांचे पुरावा म्हणून परीक्षण

Q. No. 2 : अफरातफरीचे विविध प्रकार कोणते? अफरातपरी संबंधी तपासणीसाठी कर्तव्य सांगा. (15)

किंवा

हिशेबातील चुका म्हणजे काय? चुकांचे विविध प्रकार सांगा.

Q. No. 3 : हिशेब तपासणी कार्यक्रम म्हणजे काय? त्याचे फायदे तोटे सांगा. (15)

किंवा

हिशेब तपासणी नियोजन म्हणजे काय? हिशेब तपासणी करताना कोणते घटक विचारात घ्यावे लागतात.

Q. No. 4: अंतर्गत हिशेब तपासणी म्हणजे काय? अंतर्गत तपासणी पद्धतीचा अवलंब करताना कोणत्या घटकाचा विचार करावा. (15)

किंवा

अंतर्गत नियंत्रण म्हणजे काय? यासंबंधी हिशेब तपासणीसाठी कर्तव्य सांगा.

Q. No. 5: प्रमाणन म्हणजे काय? प्रमाणानाची उद्दिष्टे सांगा. (15)

किंवा

प्रमाणक ही संज्ञा स्पष्ट करा व अंकेक्षणामधील त्याचे महत्त्व सांगा.

Q. No. 6 : अ) नमुना व्यवहाराची निवड पद्धती थोडक्यात सांगा. (10)

ब) सतत हिशेब तपासणीचे फायदे व तोटे लिहा. (10)

किंवा

टिपा लिहा (कोणत्याही 4)

(20)

1. आदर्श हिशेब तपासणीसाठी गुणवत्ता.
2. ताळेबंद तपासणी.
3. पैशाची अफरातफर.
4. आदर्श कागदपत्रांची वैशिष्ट्ये.
5. चाचणी तपासणी व नियमित तपासणी फरक स्पष्ट करा.
6. प्रमाणन व सत्यापन फरक स्पष्ट करा

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळ
द.ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय तळा, रायगड.
बी.ए. द्वितीय वर्ष परीक्षा - सेम - III ऑक्टोबर २०२२

विषय - सार्वजनिक वित्त

वेळ - ३ तास

एकूण गुण - १००

सूचना - १. सर्व प्रश्न सोडावा.

२. सर्व प्रश्नांना उपप्रश्न आहेत.

३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

प्रश्न १ : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा.

२०

अ) सार्वजनिक आय - व्ययचा अर्थ व व्याप्ती विषद करा.

ब) सार्वजनिक आय - व्यय व खाजगी सार्वजनिक आय - व्यय यातील फरक स्पष्ट करा.

क) खाजगी वस्तू म्हणजे काय खाजगी वस्तूची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न २ : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा.

२०

अ) महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्व विशद करा.

ब) अंदाजपत्रक म्हणजे काय, अंदाजपत्रकाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

क) आर्थिक विकासात कराची भूमिका विशद करा.

प्रश्न ३ : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा.

२०

अ) सार्वजनिक खर्चाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) सार्वजनिक कर्जाचा वाढीचा कारणे विषद करा.

क) तुटीच्या अर्थभरण्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा.

२०

अ) सार्वजनिक प्राप्तीचे विविध मार्ग स्पष्ट करा.

ब) चौदाव्या वित्त आयोगाच्या काही प्रमुख शिफारशी स्पष्ट करा.

क) केंद्र व राज्य यांमधील वित्तीय सामग्रीचे विभाजन स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ : टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

२०

अ) सार्वजनिक वस्तू.

ब) समतोल अंदाजपत्रक

क) महसुली खर्च

ड) वस्तू व सेवा कर (GST)

SYBCOM

DGTA&CC

FCSEMIII

REG

Marks-75

प्रश्न क्र.०१ (अ) आपण तयार केलेला प्रकल्प या विषयावर भाष्य करा. (15)

(ब) मानवी जीवनामध्ये चांगले संबंध कशा तऱ्हेने/ पद्धतीने प्रस्थापित करता येतील या विषयी आपले विचार मांडा.

प्रश्न क्र.०२ (अ) मानवी हक्कांचे उल्लंघन म्हणजे काय?, (15)

त्यांचे प्रकार व त्या वरील उपाय लिहा

किंवा

(ब) मानवी हक्क आयोग या विषयी सविस्तर लिहा

प्रश्न क्र.०३ (अ) पर्यावरण म्हणजे काय? पर्यावरणाच्या अवनतीची कारणे लिहा (15)

किंवा

(ब) विज्ञान व तंत्रज्ञान यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.०४ (अ) श्रवण क्रियेचे महत्व अधोरेखित करून त्या मधील अडथळे (15)

व उपाययोजना स्पष्ट करा

किंवा

(ब) सादरीकरण कौशल्य या विषयी माहिती लिहा.

प्रश्न क्र.०५ (अ) Resume / Bio-data तयार करा व त्याचे महत्व लिहा (15)

किंवा

(ब) मुलाखतीला जाण्यापूर्वीची तयारी व मुलाखती विषयी मार्गदर्शन या वर सविस्तर लिहा.

b) State True or false

10

- 1) It is compulsory to contribute capital in a partnership firm.
- 2) Conversion of firm into company does not involve dissolution of firm.
- 3) Gains and Losses on Realisation in an amalgamation are divided equally among partners.
- 4) The new firm debits all the assets and credits all the liabilities at the values at which they appear in the books of amalgamating firm on the date of agreement.
- 5) In excess capital method, the partner whose unit capital is taken as base, has the share of excess capital.
- 6) Piecemeal distribution means division of physical assets in pieces among the partners.
- 7) Each partner has a right to take part in the business.
- 8) Minimum capital is equal to lowest unit capital in Excess Capital Method.
- 9) Purchase Consideration = Taken over Assets less Taken over liabilities both at market value.
- 10) All assets and liabilities not taken over by the new firm are transferred to the capital account of the partner in amalgamation of firms.

Q.2 Zoya and Riya shared profits and losses equally. Their Trial balance as on 31st December 2018 was as under:

15

Particulars	Rs.	Rs.
Capital: Zoya		75,000
Riya		75,000
Current : Zoya	7500	
Riya	7500	
Fixed Assets	75,000	
Debtors	25,000	
Bank	25,000	
Stock(Opening)	12,500	
Purchases	62,500	
Wages	6250	
Office & Administrative Exp.	12,500	
Selling & Distribution Exp.	10,000	
Sales		12,500
Advances		1.12,500
	31,250	
	2,75,000	2,75,000

Additional Information:

- 1) Zoya retired on 30th June 2018. Her Capital was paid off but the amounts due to him for
    - (i) Profit of the year
    - (ii) Share of Goodwill Rs. 10,000
    - (iii) Interest on his capital Rs. 1250 to be paid.
  - 2) Zoya, Riya and Neha were sharing profits and losses 2:2:1.
  - 3) Closing Stock was Rs. 6250 on 30.06.2018 and Rs.7500 on 31.12.2018
  - 4) Item   Upto 30-6-2018   After 1-7-2018

Purchases	37,500	25,000
Wages	3,750	2,500
Sales	75,000	37,500
  - 5) Other expenses were to be equally distributed between the two periods.
  - 6) Depreciate Fixed Assets by 10 % p.a.
  - 6) Allow interest at 10% p.a. on capital.
- Show the Final Accounts.

OR

Jaya and Bhaduri were in partnership sharing profit in the ratio of 3:2. From 1st Jan, 2015, they admitted Amit into partnership giving him 1/6th share in profit. He brought Rs.10,000 cash of which 1,000 was considered as being in payment for his share of goodwill and the balance as his capital. The particulars are given:

Trial Balance as on 31st December,2015

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Drawings		Rent Payable	928
-Jaya	4,000	Outstanding Wages	2,719
-Bhaduri	3,500	Sales	2,63,150
-Amit	2,500	Returns Outwards	3,120
Purchases	1,66,405	Reserve for Doubtful Debts	1,200
Returns Inward	4,250	Creditors	30,106
Debtors	40,200	Bill Payable	8,950
Opening Stock	27,225	Dividend	825
Wages	20,137	Capital:	
Salaries	8,753	-Jaya	14,500
Building	6,750	-Bhaduri	8,300
Addition to Building	500	Cash paid by Amit (on 1-4-2015)	10,000
Patents	7,300		
Postage/ Telegram	3,226		
Power/Fuel	1,850		
General Expenses	3,314		
Rent,Rates , Taxes	3,517		
Bad Debts	525		
Loan to 'P' at 6% p.a. (Given on 1.09.15)	5,000		
Investments	11,500		
Pre-paid Insurance	524		
Cash/Bank	5,752		
Bills Receivable	17,070		
	3,43,798		3,43,798

Adjustments:

- Closing Stock was valued at Rs.15,760
  - Goods costing Rs. 1000 have been stolen but not entered in the books.
  - Write off 1/5th of patents.
  - Bills receivable include dishonoured bill of Rs.1050.
  - Maintain reserve for doubtful debts @ 5%.
  - Depreciate building @ 10% p.a.
  - Necessary adjustment in connection with admission is to be made through current accounts of the partners.
  - Goodwill should not appear in the books.
- Prepare Final Accounts.

Q.3 Lavanya, Ananya and Sukanya were in partnership sharing profits and losses in the ratio 15 of 2:1:1. They decided to dissolve the partnership on the basis of the following Balance Sheet:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Sundry Creditors	5,000	Premises	40,000
Loan (On Mortgage of Premises)	30,000	Sundry Debtors	60,000
Partner's Loan (Lavanya)	15,000	Stock	70,000
General Reserve	10,000	Cash	3,000
Capital:			
-Lavanya	50,000		
-Ananya	40,000		
-Sukanya	23,000		
	1,13,000		
	1,73,000		1,73,000

The assets were realised piecemeal as follows:

June 2018: Rs.5000 received after meeting in full the mortgage loan.

July 2018: Debtors Rs.15,000, Stock Rs. 10,000.

August 2018: Debtors Rs.20,000, Stock Rs. 25,000.

September 2018: Debtors Rs.17,000, Stock Rs. 23,000.(Final)

The remaining stock was taken over by Ananya at an agreed value of Rs. 3000.

The Sundry Creditors were settled for Rs. 4,000.

The partners decided to distribute cash as and when realised.

You are required to show the distribution of cash, applying the "highest relative capitals" method.

OR

Q.3P,Q,R are partners sharing profits and losses in the ratio 4:2:1. They decided to dissolve the partnership as on March 31, 2019 when their Balance Sheet was as follows:

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Creditors	11,400	Cash in Hand	140
General Reserve	18,900	Investment	30,000
Bank Overdraft	32,500	Stock	1,28,300
Capital:		Debtors	45,400
-P	80,000	Machinery	32,600
-Q	1,60,000	Furniture	4,900
-R	1,30,000	Building	1,91,460
	4,32,800		4,32,800

All creditors have to be paid off. Rs.2400 have to be provided for realisation expenses. Thereafter all received should be distributed among the partners. The amounts were realised as follows:

1st Instalment: Rs.30,720 2nd Instalment: Rs.36,800

3rd Instalment: Rs.2,12,840 4th Instalment: Rs.92,600

The actual realisation expenses were Rs. 1200. Prepare a statement showing distribution of cash as per Excess Capital Method.

M/s L. B.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Sundry Creditors	50,000	Furniture and Fixture	20,000
Loan from Urban Bank	10,000	Office Premises	48,000
Capitals:		Stock in Trade	58,000
-Ajay	1,00,000	Sundry Debtors	30,000
-Sujay	50,000	Cash in hand	12,000
	2,10,000		2,10,000

M/s M. B.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Sundry Creditors	60,000	Furniture and Fixture	10,000
Capitals:		5 % National Saving Certificate	40,000
-Ankur	60,000	Stock in Trade	44,000
-Ankit	40,000	Sundry Debtors	50,000
	1,60,000	Cash in hand	16,000
			1,60,000

They shared profits and losses in proportion to their capital. They decided to amalgamate their business with effect from 1-04-2019 as per the following conditions:

- i. Name of new firm shall be Vance Trading Corporations.
- ii. Urban Bank to be repaid by M/S L.B.
- iii. 5% N.S.C. not to be taken over by new firm.
- iv. Goodwill of M/S L.B. and M/S M.B. are fixed at Rs. 21,000 and Rs.25,000 respectively.
- v. Office premises are revalued at Rs. 99,000.
- vi. Reserve for Bad Debts be created @ 5 % on debts of both firms.
- vii. Stock in Trade of M/S L.B. be reduced by Rs.9000 and that of M/S M.B. be increased by Rs.5000.
- viii. Total capital of firm of Vance Trading Corporation will be Rs. 1,80,000 and the capital of each partner will be in his PSR which will be as follows: Ajay 30%, Sujay 20%, Ankur 30%, Ankit 20%.
- ix. The difference if any, should be transferred to Current Accounts.
- x. Goodwill Account in new firm should be written off.

You are required to close the books of M/S L.B. and M/S M.B. to give effect to above arrangements. Also prepare Balance Sheet as on 1st April, 2019.

OR

Y's Balance Sheet as at 1st Jan, 2018

Liabilities	SM & Co.	AS & Co.	Assets -	SM & Co.	AS & Co.
Capital Accounts:			Computers	75,400	96,200
Sona	85,000		Furniture	34,500	25,000
Mona	1,05,000		Stock	62,350	47,750
Ajit		80,000	Investment	50,000	45,000
Sujit		90,000	Sundry Debtors	1,01,350	1,11,550
General Reserve	75,000	50,000	Cash	2,000	3,000
Loan	25,000	30,000			
Sundry Creditors	35,600	78,500			
	3,25,600	3,28,500		3,25,600	3,28,500

Both the firms have agreed to amalgamate on the following terms and conditions:

- The assets of SM & Co. were revalued as under:
Furniture Rs.38,000, Stock Rs. 55,000, Debtors Rs. 98,250, Computers Rs.65,000, Investment Rs.45,000.
- All the assets and liabilities of AS& Co. were taken over at a respective book values except furniture which is taken over by Ajit at Rs. 24,000.
- Value of Goodwill of SM & Co. and AS & Co. was agreed at Rs.75,000 and Rs. 90,000 respectively.
- Sona and Mona were sharing profit in the ratio 1:2. Ajit and Sujit were sharing profit in the ratio 2:3.

You are required to prepare necessary ledger accounts to close the books of old firms and prepare the Balance Sheet of new firm after amalgamation.

Q.5. XYZ Co. Ltd was formed with an authorised capital of Rs. 1,50,000 consisting of 15 10,000 Equity shares of Rs. 10 each and 5000, 7^{1/2} Preference Shares of Rs.10 each to acquire on 1.7.2020 the business of M/s Aarti and Kirti, who were sharing profits in the ratio of 3:2. Their balance sheet as on 30.6. 2020 was as follows:

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Trade Creditors	16,580	Land & Building	40,000
Overdraft	8,950	Plant & Machinery	24,000
Capitals:		Stock	15,960
Aarti	40,974	Debtors	23,860
Kirti	37,316		
	1,03,820		1,03,820

The company took over all the assets and assumed all the liabilities and the consideration was fixed at Rs. 1,10,000. In computing this figure, Land & Building were valued at Rs. 60,000, Plant & Machinery at Rs. 20,000, Stock at Rs. 15,000 and Debtors at book value subject to allowance of 5% to cover the doubtful debts.

The purchase price was settled by the issue of 3300 equity shares at Rs.10 each, to the firm, 2500 Preference Shares of Rs.10 each, and the balance paid in cash.

- a) Prepare: Realisation Account, Partner's Capital Account, XYZ Co. Ltd Account, Cash Account

OR

Q.5 Arjun, Nakul and Bhim are partners of Bright Brothers. They share profits and losses in the ratio of 5:4:3. On January 1, 2018, their balance sheet was as under:

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts:		Building	75,000
Arjun 75,000		Plant and Machinery	60,000
Nakul 60,000		Delivery Van	18,000
Bhim 50,000	1,85,000	Investments	26,000
Nakul's Loan	30,000	Stock	21,000
Creditors	20,000	Sundry Debtors	30,000
Bills Payable	10,000	Cash	15,000
	2,45,000		2,45,000

On the above date, a private company was incorporated to take over the above firm on the basis of the following terms and conditions:

- All assets (except delivery van) and all liabilities (excluding Nakul's loan) were taken over by the company at their book values except the following: Building: Rs.98000; Machinery Rs.56,000
- Goodwill of the firm is to be valued at Rs.42,000
- Delivery Van was taken over by Nakul at an agreed valuation of Rs.15,000 as part payment of his loan and for the balance, he is given 10% Preference Shares of Rs.10 each of the company out of the purchase consideration received from the company.
- The balance purchase consideration was discharged by the new company by issuing fully paid up Equity Shares of Rs.1 each.

Prepare necessary Ledger accounts in the books of the firm.

Q.6 Short Note (Any 4)

- 1) Death of a Partner
- 2) Adjustments on Admission of a Partner
- 3) Fluctuating Capital
- 4) Excess Capital Method
- 5) Amalgamation of firms
- 6) Calculation of Purchase Consideration

20

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ATKT परीक्षा, ऑक्टोबर 2022

सत्र - IV
वर्ग - S. Y. B. Com.
विषय - Business Law

गुण - 100
वेळ - 3 तास
दिनांक 15/10/2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1 ला : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. भागीदारी म्हणजे काय? भागीदाराची वैशिष्ट्ये लिहा.
2. भागीदारांची कर्तव्य स्पष्ट करा.
3. एल. एल. पी. व भागीदारी संस्था यातील फरक स्पष्ट करा.
4. मर्यादित दायित्व भागीदारी म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये लिहा

प्रश्न 2 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. कंपनी म्हणजे काय? कंपनीची महत्त्वाची चार वैशिष्ट्ये लिहा.
2. कंपनीचे प्रकार नमूद करा.
3. कंपनी स्थापनेतील प्रवर्तन अवस्था स्पष्ट करा.
4. माहिती पत्रक व नियमावली चे उद्देश विशद करा.

प्रश्न 3 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. कंपनीच्या सभासदाची पात्रता लिहा.
2. संचालकांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
3. वार्षिक सभा बोलविण्याचे नियम लिहा.
4. सभांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा

प्रश्न 4 था : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. ग्राहक संरक्षण कायद्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. स्पर्धा कायद्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. ग्राहक तक्रार दूर करणारी यंत्रणा स्पष्ट करा.
4. स्पर्धा कायद्याचे उद्देश व महत्त्व विशद करा.

प्रश्न 5 वा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. बौद्धिक संपदेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
2. ट्रेडमार्क चे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
3. भारतीय बौद्धिक संपदा अधिकाराचा इतिहास यावर चर्चा करा.
4. कॉपीराईट धारकाला कोणते अधिकार मिळतात त्यावर चर्चा करा.

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळ
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा .ता- तळा जि.-रायगड.

वर्ग : S. Y .B . Com. - IV

विषय -जाहिरात कला

वेळ- ३ तास

मार्क - १००

दि. १७/१० / २०२२

सुचना- १ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र १ अ दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्यायाची निवड करा .

१०

१. एअर इंडियाचा महाराजा हे ..... मजकूराचे उदाहरण आहे.

अ) निशब्द ब) प्रश्नार्थक क) शैक्षणिक ड) यापैकी नाही.

२. विक्री प्रस्ताव हा ..... असला पाहिजे.

अ) नवीन ब) सर्वसामान्य क) सामाजिक ड) अद्वितीय

३. माध्यमाची निवड करतांना माध्यमांची ..... विचारात घेतली जाते.

अ) नफा - तोटा पत्रक ब) गरज क) समावेशकता ड) वरील सर्व

४. .... या जाहिरातीच्या माध्यमात दुहेरी संज्ञापण केले जाते.

अ) भीती पत्रके ब) पोस्टर्स क) बॅनर ड) इंटरनेट

५. लहान कंपन्यामध्ये जाहिरातीचे अंदाजपत्रक ..... तयार करतात.

अ) कामगार ब) बाहेरील जाहिरात संस्था क) स्वतः मालक ड) विक्री विभाग

६. जाहिरात किती वेळा पहिली जाते त्यास ..... असे म्हणतात.

अ) मध्यम ब) पोहोच क) वारंवारिता ड) प्रतिसाद

७. .... हा घटक माध्यमांच्या निवडीवर परिणाम करतो.

अ) मध्यम धमाका ब) मध्यम खरेदी क) मध्यम शोध ड) माध्यमांचे आयुष्य.

८. विक्री प्रस्ताव हा ..... असला पाहिजे.

अ) सामाजिक ब) सर्वसामान्य क) अद्वितीय ड) यापैकी नाही

९. पृष्ठांकन करणारा हा ..... ही असू शकतो.

अ) ग्राहक ब) मध्यस्त क) विशेषज्ञ ड) दलाल.

१०. वर्तमान पत्रातील जाहिरातीस ..... जाहितात असे म्हणतात.

अ) मुद्रित ब) फिल्म क) दृक ड) चलचित्र

११. जाहिरातीतील चित्र ..... असावे.

अ) रंगवलेले ब) चोरलेले क) सारखे ड) अद्वितीय

१२. दृकप्रतिमेचे महत्त्वाचे तंत्र म्हणजे ..... चालना देणे.

अ) व्यवस्थापनास ब) चित्रांना क) विचारांना ड) यापैकी नाही.

ब खाली दिलेली विधाने चूक की बरोबर ते लिहा . (कोणतेही दहा)

१०

१. जाहिरात परिणामकारकता म्हणजे परीक्षण पद्धत होय.

२. नेहमी चांगल्या रचनेमध्ये जाहिरातदार ग्राहकांना वस्तू किंवा सेवा खरेदी करण्याबद्दल निमंत्रण व आवाहन करतात.

३. नामांकित व्यक्तींना जाहिरातीतून दाखविणे हा यशस्वी विपणनाचा एक डावपेच आहे.

४. जाहिरातीची रचना स्थिर व कायमस्वरूपी करावी लागते.

५. मुद्रासंकटामुळे कंपनीला मोठ्या प्रमाणावर तोटा होतो.

६. सर्व जाहिराती फसव्या असतात.

७. जाहिरातीचा आराखडा तयार करताना हार्डवेअर कार्यक्रम विविध प्रकारे व आकर्षकपणे तयार करतात.
८. जाहिरात मोहीम नियोजन ही दीर्घकालीन प्रक्रिया आहे.
९. माध्यमांची निवड माध्यमाच्या दीर्घ आयुष्यावर अवलंबून नसते.
१०. लक्ष ग्राहकसंबंधी सर्व माहिती गोळा करणे ही मध्यम नियोजनाची पहिली पायरी आहे.
११. भारतामध्ये विजय मल्या मोठ्या प्रमाणावर एम. डी. एच. मसाले ह्या जाहिरात करताना दिसतात.
१२. ग्राहक मंडळ चाचणी पद्धत कमी खर्चिक पद्धत आहे.

प्र २. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. छापील माध्यमांचे फायदे व तोटे लिहा.
- ब. जाहिरातीतील स्वयं शिस्त नियंत्रणाची साधने कोणती ते लिहा.
- क. दुरदर्शन नियमावलीच्या नियमांची चर्चा करा.

प्र ३ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. माध्यम पोहच व वारंवारिता स्पष्ट करा.
- ब. डागमरचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- क. जाहिरात मोहिमेच्या विविध अवस्था स्पष्ट करा.

प्र ४ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. जाहिरातीतील क्रीयाशिलतेची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब. लोकप्रिय व्यक्तींच्या पृष्ठांकनाचे फायदे व तोटे लिहा.
- क. क्रियाशील दृक प्रतिमा म्हणजे काय ते सांगून दृक प्रतीमेतील विविध टप्पे स्पष्ट करा.

प्र ५ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. जाहिरातीतील मजकूरातील कोणते घटक समाविष्ट आहेत ते स्पष्ट करा.
- ब. जाहिरातीतील आवाहन म्हणजे काय ते सांगून आवाहनाचे प्रकार सांगा.
- क. बाह्य जाहिरातीसाठी आवश्यक बाबी सांगा.

प्र ६ टिपा लिहा . (कोणत्याही चार)

२०

१ . जाहिरात मोहिमेची गरज	२ . चांगल्या चित्राचे गुण	३ . मासिके
४ . माध्यम संज्ञा	५ . टपालाद्वारे प्रत्यक्ष जाहिरात	६ . वाचन परीक्षण पद्धत

Talel Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D. G. Tatkare Arts & Commerce Collge, Tala
Dist. Raigad.

Class - S. Y. B. Com.

Sem. - III

Sub. – Introduction to Management Accounting

Date : 17.10.2022

NB : 1. All questions are compulsory carrying 20 marks each.

2. Figures to write indicates full marks.

Q. No. 1: A) State whether the following statements are true or false. (Any 10) (10)

1. Management Accounting is known as corporate accounting.
2. Budget contain the plans of Management.
3. Management accounting reports are prepared annually.
4. For an oil company stock of oil is a liquid assets.
5. Owed fund is an internal source of finance.
6. Goodwill is shown under application of funds in the vertical balance sheet.
7. Net profit ratio is = net profit after tax / sales X 100.
8. Bank overdraft = current assets – stock.
9. Operating ratio = operating expenses / profit.
10. Higher bank overdraft means higher working capital.
11. Networking capital can never be negative.
12. Payback period method is widely used because it is a major of profitability.

B) Match the following columns. (Any 10)

(10)

A	B
1. Top management	-Government
2. Statutory information	-Long term planning
3. Not a quick asset	-Capital + reserve – Fictitious Assets
4. Calls in arrears	- Advance tax
5. Own funds	-Detect from owners fund
6. Current ratio	-Composite ratio
7. Liquid ratio	-Balance sheet ratio
8. Gross working capital	-Credit cycle
9. Networking capital	-Current assets

10. Operating cycle of service concern -Current assets – Current Liability
 11. Payback Profitability -Total cash inflow – Cost of Investment
 12. Profitability index -PV of cash inflow / PV of cash outflow

Q. No. 2 : Following is the summary balance sheet of Abhijeet Limited as on 31st March, 2017
 (20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity Share Capital	3,90,000	Cash in hand	15,000
10% Preference Share Capital	20,000	Cash at Bank	90,000
9 % Debentures	2,50,000	Preliminary Exp.	20,000
General Reserve	60,000	Goodwill	1,00,000
Capital Reserve	50,000	Building	3,00,000
11 % Bank Loan	1,00,000	Investment (Long Term)	2,00,000
Creditors	1,25,000	Furniture	2,50,000
Bank Overdraft	1,35,000	Plant & Machin.	3,00,000
Provision for Tax	1,40,000	Debtors	1,50,000
Outstanding Exp.	30,000	Prepaid Exp.	50,000
Profit & Loss A/c	1,40,000	Stock	2,00,000
Dep. Provision	80,000	Calls in Arrears (Equity)	10,000
		Commission on issue of shares	15,000
	17,00,000		17,00,000

Present the above balance sheet in vertical form and show the following.

1. Net worth.
2. Borrowed fund.
3. Capital employed.
4. Net block.
5. Working capital.
6. Fictitious assets.

OR

Rearrange the following manufacturing and trading account of M/s Dada and Company in a form suitable for financial analysis.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Opening Stock :		By Closing Stock:	
Raw Materials	72,000	Raw Materials	60,000
Work In Progress	12,000	Work in Progress	18,000
Finished Goods	48,000	Finished Goods	72,000
To Purchase of Raw Materials	4,80,000	By Sales	9,00,000
To Freight	12,000	By Sales of Factory Scrap	6,000
To Octroi	48,000		
To Import Duty	6,000		
To Direct Wages	1,20,000		
To Direct Exp.	36,000		
To Factory Power	24,000		
To Factory Salaries	12,000		
To Factory Repair	36,000		
To Factory Rent	60,000		
To Dep. On Machinery	24,000		
To Gross Profit	66,000		
	10,56,000		10,56,000

Q. No. 3 : Calculate all the balance sheet ratio from the following information.

(20)

In the books of Bata Ltd.

Balance Sheet as on 31st Mar. 2022

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity Share Capital (Rs.10 Each)	1,40,000	Land	1,50,000
10 % Preference Share Capital	1,50,000	Building	1,00,000
Reserve	50,000	Machinery	50,000
12 % Debentures	2,00,000	Investments	2,60,000

Creditors	55,000	Stock	30,000
Bills Payable	40,000	Debtors	13,000
		Exp. On issue of shares	32,000
	6,35,000		6,35,000

OR

From the following given below prepare balance sheet in vertical form suitable for analysis and calculate the following ratios:

1. Capital gearing.
2. Proprietary ratio.
3. Current ratio.
4. Liquid ratio.
5. Stock to working capital

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Cash at bank	12,500	Land & Building	2,00,000
Exp. Paid in Advance	15,500	Stock	68,250
Creditors	1,01,500	Debtors	1,30,750
Bills Receivable	5,250	Plant & Machinery	1,36,000
12 % Debentures	62,500	Loan from Director (Repayable after 3 years)	1,00,000
Equity Share Capital	2,50,000		
Profit & Loss A/c (Cr.)	54,250		

Q. No. 4: From the following data compute the duration of the opening cycles for each of the two years and comment on the increase / decrease.

Particulars	Year 1 Rs.	Year 2 Rs.
Raw Materials	20,000	27,000
Wrok in Progress	14,000	18,000
Finished Goods	21,000	24,000
Purchases	96,000	1,35,000
Cost of Goods Sold	1,40,000	1,80,000

(20)

Sales	1,60,000	2,00,000
Debtors	32,000	50,000
Creditors	16,000	18,000

Assume 360 days per year computational process.

OR

Sawantwadi Industries Ltd. is considering purchase of one machine from two machine models. One ABX and another PQX available in the market. The initial cost of ABX machine is rupees 1,50,000/- and that of PQX machine is rupees 1,25,000/-. Both machine have 5 years of life with no scrap value. Company provides depreciation on straight line method. Income tax rate is 30%. Expected profit before depreciation and tax for both the Machines and present value of rupees 1 @ 10 % rate for the next 5 years is as follows.

Year	PV of Rs.1	ABX Machine Rs.	PQX Machine Rs.
1	0.909	42,000	35,000
2	0.826	45,000	42,000
3	0.751	42,000	48,000
4	0.763	55,000	52,000
5	0.621	60,000	60,000

You are required to calculate net present value of each machine model @ 10% discounting factor and suggest the company as to which machine should be purchased.

Q. No. 5: A) Explain the nature of scope of Management Accounting. (10)

B) Explain in brief trading on equity. (10)

OR

Short notes. (Any Four) (20)

1. Limitation of ratio analysis.
2. Management control.
3. Cash inflow.
4. Net working capital.
5. Actual ratio.
6. Reserve and surplus

----- XXXXXX -----

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ऑक्टोबर 2022

सत्र - III

वर्ग - S. Y. B. Com.

विषय - C. P.

गुण - 100

वेळ - 3 तास

दिनांक 18/10/2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1 ला :अ) रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा. (12 पैकी 10)

(10)

1. एफ डब्ल्यू टेलर यांनी ----- या क्रांतीचे समर्थन केले.
(बौद्धिक, भौतिक, सामाजिक)
2. हेनरी फेऑल यांनी व्यवस्थापनाची ----- तत्वे मांडली.
(14, 7, 21)
3. योग्य व्यक्तीची योग्य कामाकरिता निवड ----- हे व्यवस्थापनाचे कार्य दर्शविते.
(कर्मचारी नियुक्ती, नेतृत्व, अभिप्रेरण)
4. नियोजन हे नेहमी ----- असावे.
(स्थिर, बदलते, गुंतागुंतीचे)
5. SWOT विश्लेषण हा ----- महत्त्वाचा घटक आहे.
(नियोजन, संघटन, निर्देशन)
6. निर्णय प्रक्रिया ही एक ----- प्रक्रिया आहे.
(बौद्धिक, उत्पादकीय, गणिती)
7. अधिकार व जबाबदारी यामध्ये ----- असावे असावे लागते.
(समानता, विषमता, संतुलन)
8. नियंत्रण करण्यास ----- व्यवहारोपयोगी क्रिया असतात.
(मर्यादित, कमी, वैश्विक)
9. ग्राहकाच्या अपेक्षेप्रमाणे वस्तूचा पुरवठा ----- या विभागीकरणात करण्यात येतो.
(उत्पादन, ग्राहक, वेळ)
10. वस्थापनात सहभाग हे ----- अभिप्रेरण आहे.
(आर्थिक, आर्थिक, वैयक्तिक)
11. तंत्रज्ञ भाषेमुळे ----- अडथळा निर्माण होतो.

(संज्ञापनात , व्यवस्थापनात, संघटनेत)

12. संज्ञापनात संदेश देणारा व ----- असतो.

(स्वीकारणारा, सोडून देणारा, व्यवस्थापक)

ब. खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते लिहा. (12 पैकी 10)

(10)

1. कामाची विभागणी म्हणजे विशेषीकरण होय.
2. भारतीय संस्कृतीची गुणवैशिष्ट्ये ही भारतीय पवित्र ग्रंथावर आधारित आहे.
3. व्यवस्थापन कामगारांना कामासाठी प्रोत्साहित करत नाहीत.
4. एम. बी. इ. व्यवसाय विस्तार सुविधा पुरविते.
5. पीटर ड्रकर यांनी एम. बी. ओ. ही संकल्पना लोकप्रिय केली.
6. अंतर्गत पर्यावरणाचा महत्त्वाचा घटक स्पर्धा हा आहे.
7. मॅट्रिक्स संघटनेचा उद्देश समाजसेवा हा आहे.
8. केंद्रीकरणांमध्ये होणारा खर्च जास्त प्रमाणावर असतो.
9. कामाचे स्वरूप हा एक घटक नियंत्रण कक्षेवर परिणाम करतो.
10. अभिप्रेरण हे फक्त सकारात्मक स्वरूपाचे असते.
11. बोनस हे आधिकृत तर प्रलोभन आहे.
12. नोकरीची हमी व सुरक्षितता हे आधिकृतर प्रलोभन आहे.

प्रश्न 2 रा: खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(15)

1. व्यवस्थापनाची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.
2. व्यवस्थापनाची कार्ये लिहा.
3. हेन्री फेयॉल यांची व्यवस्थापनाची आठ तत्वे लिहा.

प्रश्न 3 रा: खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(15)

1. व्यवसाय संघटनेतील नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
2. एम. बी. ओ. चे फायदे लिहा.
3. निर्णय प्रक्रियेची तंत्रे लिहा.

प्रश्न 4 था : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(15)

1. मॅट्रिक्स संघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा.
2. आभासी संघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा.
3. नियंत्रण कक्षेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

प्रश्न 5 वा : खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(15)

1. कामगारांना अभिप्रेरित करण्याचे महत्त्व सांगा.
2. नेतृत्वाच्या विविध शैली / प्रकार लिहा.
3. चांगल्या नेत्याच्या अंगी कोणते गुण असावेत ते लिहा.

प्रश्न 6 वा : टीपा लिहा. (कोणतेही 4)

(20)

1. संदेश वाहनाचे महत्त्व.
2. सांस्कृतिक अडथळे.
3. अभिप्रेरणाचे महत्त्व.
4. विभागीकरण.
5. अपवादात्मक व्यवस्थापन.
6. मानवी संबंध चळवळ

❖ प्रश्न क्रमांक ०२ ते ०५ मधील, तीन प्रश्न-पर्यायापैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडविणे.

प्रश्न क्र.०१ (अ) बहु पर्यायी प्रश्न (योग्य पर्याय निवडा)

(१०)

- (1) सध्याची अर्थव्यवस्था हि _____ अर्थव्यवस्था आहे
(a) एक घटकीय (b) द्वी घटकीय (c) तीन घटकीय (d) बहु घटकीय
- (2) द्वी घटकीय उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाह संकल्पनेत _____ चा समावेश होतो
(a) कुटुंब व उद्योगसंस्था (b) व्यक्ती व कुटुंब (c) व्यक्ती व उद्योगसंस्था (d) कुटुंब व शासन
- (3) पैशाचा चक्रीय प्रवाह म्हणजे _____ होय
(a) उत्पादन = उत्पन्न = खर्च (b) उत्पादन = उत्पन्न (c) उत्पादन = खर्च (d) उत्पन्न = उत्पादन = खर्च
- (4) निर्याती मुळे राष्ट्रीय उत्पन्नात _____
(a) भर पडते (b) घट होते (c) संतुलन होते (d) समान राहते
- (5) राष्ट्राची संपत्ती हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला
(a) रिकार्डो (b) स्मिथ (c) मार्शल (d) हीच
- (6) तेजीच्या काळात शेअर बाजार _____
(a) घसरतो (b) वाढतो (c) स्थिर असतो (d) बंद होतो
- (7) तेजी मध्ये मागणी _____ असते
(a) कमी (b) जास्त (c) समान (d) बंद
- (8) तेजी कडून मंदी कडे जाणारी अवस्था म्हणजे _____
(a) अपसरण (b) प्रसरण (c) पुनरुज्जीवन (d) स्थिरता
- (9) केन्स यांनी _____ अर्थशास्त्राचे विश्लेषण केले आहे
(a) सुष्म (b) स्थूल (c) दोन्ही (d) स्थिर
- (10) उत्पादन साधन सामुग्रीचा वापर _____ असेल तर, प्रभावी मागणी जास्त असते
(a) जास्त (b) कमी (c) समान (d) बदलती

(ब) चूक कि बरोबर ते लिहा

(१०)

- (१) स्थूल अर्थशास्त्रामध्ये व्यापक अर्थशास्त्राचा अभ्यास केला जातो
- (२) सर्व कुटुंबे आपली बचत वित्तीय बाजारात गुंतवतात
- (३) स्थूल अर्थशास्त्राला किंमतीचे अर्थशास्त्र असे म्हणतात
- (४) आधुनिक अर्थव्यवस्था बंधिस्त अर्थव्यवस्था आहे
- (५) राष्ट्रीय उत्पन्न हि प्रवाही संकल्पना आहे

- (६) "से" हे सनातनी अर्थशास्त्रज्ञ होते
- (७) प्रभावी मागणीची संकल्पना केन्स यांनी मांडली
- (८) बचत प्रवृत्ती हि बचतीचे उत्पन्नाशी असणारे गुणोत्तर दर्शवते
- (९) गुणक संकल्पनेच्या कोणत्याही मर्यादा नाहीत
- (१०) पैशाचा पुरवठा चलनाच्या संख्येवर अवलंबून असतो

प्रश्न क्र.०२ (अ) समग्र अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा (१५)

(ब) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह तीन घटकीय प्रतिमान स्पष्ट करा

(क) राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय? त्याच्या विविध संकल्पना या वर चर्चा करा.

प्रश्न क्र.०३ (अ) व्यापार चक्रे म्हणजे काय? त्यांच्या विविध अवस्था स्पष्ट करा (१५)

(ब) 'से' चा बाजार पठेचा नियम स्पष्ट करा.

(क) प्रभावी मागणी ठरविणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.०४ (अ) गुंतवणूक म्हणजे काय? गुंतवणुकीचे प्रकार स्पष्ट करा. (१५)

(ब) गुणक हि संकल्पना स्पष्ट करा.

(क) व्याजदर व बचत याचा संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.०५ (अ) पैशाचा पुरवठा हि संकल्पना स्पष्ट करा. (१५)

(ब) भाववाढ म्हणजे काय? त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

(क) पैशाच्या भ्रमण वेगावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र.०५ कोणत्याही तीन टिपा लिहा (२०)

(अ) उपभोग प्रवृत्ती

(ब) बेरोजगारी व भाववाढ

(क) पैशाचा भ्रमण वेग

(ड) भाववाढ रोखण्याचे उपाय

(इ) गुंतवणूकीवर परिणाम करणारे घटक

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ATKT परीक्षा, ऑक्टोबर 2022

सत्र - IV

वर्ग - S. Y. B. Com.

विषय - Business Law

गुण - 100

वेळ - 3 तास

दिनांक 15/10/2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1 ला : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. भागीदारी म्हणजे काय? भागीदाराची वैशिष्ट्ये लिहा.
2. भागीदारांची कर्तव्य स्पष्ट करा.
3. एल. एल. पी. व भागीदारी संस्था यातील फरक स्पष्ट करा.
4. मर्यादित दायित्व भागीदारी म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये लिहा

प्रश्न 2 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. कंपनी म्हणजे काय? कंपनीची महत्त्वाची चार वैशिष्ट्ये लिहा.
2. कंपनीचे प्रकार नमूद करा.
3. कंपनी स्थापनेतील प्रवर्तन अवस्था स्पष्ट करा.
4. माहिती पत्रक व नियमावली चे उद्देश विशद करा.

प्रश्न 3 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. कंपनीच्या सभासदाची पात्रता लिहा.
2. संचालकांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
3. वार्षिक सभा बोलविण्याचे नियम लिहा.
4. सभांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा

प्रश्न 4 था : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. ग्राहक संरक्षण कायद्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
2. स्पर्धा कायद्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. ग्राहक तक्रार दूर करणारी यंत्रणा स्पष्ट करा.
4. स्पर्धा कायद्याचे उद्देश व महत्त्व विशद करा.

प्रश्न 5 वा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

1. बौद्धिक संपदेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
2. ट्रेडमार्क चे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
3. भारतीय बौद्धिक संपदा अधिकाराचा इतिहास यावर चर्चा करा.
4. कॉपीराईट धारकाला कोणते अधिकार मिळतात त्यावर चर्चा करा.

मुंबई विद्यापीठ
तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा
ता. तळा, जिल्हा रायगड
ऑक्टोबर 2022

सत्र - III
वर्ग - S. Y. B. Com.
विषय - Business Law

गुण - 100
वेळ - 3 तास
दिनांक - 20 / 10 / 2022

सूचना - 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1 ला : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. करारांचे वर्गीकरण करून ते स्पष्ट करून ते स्पष्ट करा.
2. कायदेशीर कराराच्या अटी स्पष्ट करा.
3. अज्ञान व्यक्ती म्हणजे काय ? अज्ञान व्यक्ती कोणते करार करू शकत नाही.
4. प्रतिफल म्हणजे काय ? प्रतिफलाची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न 2 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. प्रस्ताव म्हणजे काय ? प्रस्तावाच्या कायदेशीर अटी स्पष्ट करा.
2. पैजेचा ठराव व घटना व लंबी करार यातील फरक स्पष्ट करा.
3. प्रतिफल म्हणजे काय ? प्रतिफलाची वैशिष्ट्ये सांगा.
4. आभासी करार व वास्तव करार यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3 रा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. प्रतिनिधी म्हणजे काय ? प्रतिनिधीचे प्रकार स्पष्ट करा.
2. नुकसान भरपाईचा करार व हमीचा करार यातील फरक स्पष्ट करा.
3. ग्रहणाधिकाराचे प्रकार थोडक्यात लिहा.
4. तारण व निक्षेप यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (20)

1. मालविक्री करार म्हणजे काय ? मालविक्रीत कराराच्या आवश्यक लक्षणाची चर्चा करा.
2. मालविक्री कायद्यातील मालाच्या जोखीमी बाबतच्या तरतुदी लिहा.
3. माल पाठविण्याच्या नियमांचे थोडक्यात चर्चा करा.
4. मालविक्री करारामध्ये खरेदीदारास कोणते हक्क मिळतात ते लिहा.

प्रश्न 5 वा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. चलनक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.
2. हुंडीचा नमुना देऊन, हुंडी म्हणजे काय स्पष्ट करा.
3. बँक व खातेदार यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
4. धनादेशाचे रेखांकन कोण करू शकतो?

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळ
द.ग.तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा .
ता- तळा जि.-रायगड.
वर्ग : S. Y .B . Com. – III

विषय -जाहिरात कला

मार्क - १००

वेळ- ३ ता

दि. २१/१० / २०२२

सुचना- १ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. २ उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
प्र १ अ दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्यायाची निवड करा .

१०

१ जाहिरात संस्था ही संकल्पना सर्वप्रथम ..... उदयास आली.

अ) जपानमध्ये ब) जर्मनीत क) आफ्रिकेत ड) अमेरिकेत

२. जाहिरात हा शब्द ..... या मूळ लॅटिन शब्दापासून तयार झाला आहे.

अ) Advertise ब) Advertiser क) Advertisement ड) Adverto

३ माध्यमाची निवड करतांना माध्यमांची ..... विचारात घेतली जाते.

अ) नफा - तोटा पत्रक ब) गरज क) समावेशकता ड) वरील सर्व

४. जाहिरातीचा खर्च हा ..... खर्चामध्ये समाविष्ट असतो.

अ) वाटप ब) विक्री क) उत्पादन ड) वितरण

५. जाहिरातीचे ..... म्हणजे भारतीय सांस्कृतीचे मूल्ये पायदळी तुडविण्याचे काम जाहिरात करित नाही असे म्हणणारे होय.

अ) पाठीराखे ब) टीकाकार क) संचनालय ड) जाहिरातदार

६. जाहिरात किती वेळा पहिली जाते त्यास ..... असे म्हणतात.

अ) मध्यम ब) पोहोच क) वारंवारिता ड) प्रतिसाद

७. माध्यमांचे मालक अधिकृत जाहिरात संस्थाना बिनदिवकतपणे ..... % कमिशन देण्यास तयार होतात.

अ) २५ ब) १५ क) २० ड) १०

८. संज्ञापन प्रक्रियेत ..... म्हणजे शब्दांची निवड होय.

अ) Medium ब) Decoding क) Encoding ड) Message

९. AAAI म्हणजे

अ) Advertising Agencies Association of India ब) Advertising Advance Agency of India
क) Advertising Approved Agency of India ड) Advertising Agencies Associate of India

१० ग्राहकाला वस्तूविषयी रुची निर्माण करण्यासाठी जाहिरातदाराला ..... ज्ञान असावे लागते.

अ) दर्जाचे ब) मानसशास्त्राचे क) सामाजिक ड) आर्थिक

११. भारतीय प्रकाशक विभागामध्ये ..... पासून आमूलाग्र बदल झालेला आहे.

अ) १९८९ ब) १९९१ क) १९९० ड) यापैकी नाही

१२. जाहिरातीचे वैशिष्ट्य ..... हे आहे.

अ) उपयोगिता ब) माहिती क) अवैयक्तिक सादरीकरण ड) वरील सर्व

ब. जोड्या जुळवा .

१	इंटरनेट जाहिरात	Hot Shops
२	कंपनी प्रतिमा दर्शवणारी जाहिरात	यंत्रणा
३	AIDA	ICICI
४	प्राथमिक जाहिरात	एका भाषेतून दुसऱ्या भाषेत रूपांतर
५	Freelancing	Pro-Bono जाहिरात
६	DAVP	ई. के. स्टॅांग
७	वित्तीय जाहिरात	प्राथमिक वस्तूची विक्री करिता
८	Creative Boutiques	घर बसल्या पैसे कमविणे
९	Dubbing	E-Commerce
१०	सामाजिक जाहिरात	संस्थात्मक जाहिरात
		श्री. डेविड ओगीवले

प्र २. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

१५

- अ. जाहिरातीतील उल्लंघांती स्पष्ट करा.
 ब. भौगोलिक क्षेत्र व ग्राहक यावरून जाहिरातीचे वर्गीकरण कसे केले जाते ते लिहा.
 क. सामुहिक विपणन संज्ञापनाचे घटक स्पष्ट करा .

प्र ३ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. ग्राहकांच्या आदलाबदलीची कारणे लिहा. ब. जाहिरात संस्थांची रचना व सेवा थोडक्यात स्पष्ट करा .
 क. ग्राफिक्स व ॲनिमेशनमधील करीयरच्या संधी स्पष्ट करा.

प्र ४ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. जाहिरात सांस्कृतिक मूल्यांचा न्हास करते. चर्चा करा. ब. जाहिरातीतील सत्यतेचे महत्व स्पष्ट करा.
 क. भारतीय मूल्य व संस्कृतीवर जाहिरातीचे सकारात्मक व नकारात्मक परिणाम कोणते ते लिहा.

प्र ५ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१५

- अ. ग्रामीण जाहिरातीचे विविध दृष्टीकोण लिहा. ब. AIDA सूत्रातील घटकांची चर्चा करा.
 क. जाहिरातीतील संज्ञापन प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र ६ टिपा लिहा . (कोणत्याही चार) २०

- १ . जाहिरातीतील क्रियाशील भागीदार
 २ . मुद्रा इक्विटी
 ३ . हरित जाहिरात
 ४ . क्रियाशील पीच
 ५ . जाहिरातीचे पाठीराखे
 ६ . जाहिरात संस्थांचे प्रकार